

Stiftelsen Upplandsmuseet under 1968

MUSEISTIFTELSENS HUVUDMÄN

Stiftelsen Upplandsmuseets huvudmän är Uppsala läns landsting, Uppsala stad, Stockholms läns landsting och Upplands fornminnesförening.

MUSEISTIFTELSENS STYRELSE

Museistiftelsens styrelse har haft följande sammansättning:

Valda av *Uppsala läns landsting*: landstingsman Samuel Eriksson, Tierp, och docent Stig Björklund, Rasbo. Suppleanter: riksdagsman Gunnar Hübinette, Hjälstaby, och förman Carl Törnqvist, Enköping.

Valda av *Uppsala stad*: redaktör Enn Kokk, Uppsala, och laborator Per Ekman, Uppsala. Suppleanter: kontorist Ingrid Litsner, Uppsala och herr Rune Stenbom, Uppsala.

Valda av *Stockholms läns landsting*: friherre Lennart Stiernstedt, Knivsta. Suppleant: skolkamrer Bengt Karlsson, Knivsta.

Valda av *Upplands fornminnesförening*: docent Manne Eriksson, Uppsala. Suppleant: notischef Ellis Edman, Uppsala.

Självskriven ledamot, sekreterare och museiföreståndare: landsantikvarie Nils Sundquist, Uppsala.

Styrelsens ordförande var hr Samuel Eriksson och vice ordförande hr Manne Eriksson.

Arbetsutskott: ordföranden och sekreteraren samt hr Manne Eriksson.

Skattmästare: f. bankdirektör G. Rosenborg, Uppsala.

Revisorer: utsedda av *Uppsala stad*: typograf Erik Ljungberg, Uppsala. Suppleant: gymn.dir. Bertil Wallenquist, Uppsala. Utsedda av *Uppsala läns landsting*: bankdirektör K. G. Edström, Uppsala. Suppleant: fru Margit Bescher, Enköping.

ARSANSLAG

För år 1968 har huvudmännen beviljat museistiftelsen anslag om kr. 176 000, fördelat i enlighet med de procenttal, som fastställts genom principuttalande i ingressen till museistiftelsens stadgar, dvs. för Upp-

sala stad 45 proc., för Uppsala läns landsting 40 proc., för Stockholms läns landsting 10 proc. och för Upplands fornminnesförening 5 proc.

PERSONAL

Museets föreståndare var landsantikvarie Nils Sundquist, biträdande museiföreståndare antikvarie Anna-Märta Berg och museiintendent Helena Harnesk. Biljettförsäljerskor var fruarna Anna Sennerfeldt och Elsa Hultman, museivaktmästare Åke Gustafsson och kanslibiträde fru Margot Adolphson. Extra amanuens var under tiden 4 juni till 31 augusti fil. kand. Gunilla Cedrenius.

GAVOR

Upplandsmuseets samlingar har under 1968 utökats med ca 175 gåvor, bl. a.

av Gahns AB, Uppsala, en samling emballage för olika Gahns-produkter samt redskap från lacktillverkningen på Gahns;

av fru Karin Håstad, Uppsala, ett lapptäcke av siden, sytt för Agneta Lovisa Sofia Zetzell år 1887;

av herr Anton Lagerström, Uppsala, en klotformad sparbössa av koppar med driven dekor;

av laborator Per Ekman, Uppsala, ett par vaser och ett par ljusstakar i jugendstil, tillverkade på Uppsala Ekeby;

av fröken Märta Karells sterbhus, Uppsala, två st medaljonger av parian med Thorvaldsens »Dagen» resp. »Natten» i relief samt en kommod av mahogny i empirestil;

av herr Martin Öberg, Johanneshov, ett uppläggningsfat, mönstret »Krasse», Gustafsberg, 1850-tal, en sässkål i empirestil, signerad G. B., en märkduk sydd av Anna Helena Jansdotter i Enköping 1843, en bägare av silver tillverkad av Carl Lemon d.ä. i Uppsala 1768 samt

av herr Gunnar Persson, Uppsala, en märkduk sydd som skolarbete 1876 i Prins Gustafs folkskola i Uppsala av Hilma Christina Persson; sex st drivna kakformar av koppar;

av intendent Nils Ålenius' sterbhus, Uppsala, en skjorta av bomullstygg från 1849;

av smidesmästare Henry Ehrnvall, Uppsala, en samling smedswerktyg samt en affärsskylt av koppar.

DEPOSITIONER

Under 1968 har Upplands fornminnesförening hos Uplandsmuseet deponerat följande inköp: en silvergräddsnäcka med vaccinationsmedaljer tillverkad av Pehr Georg Fröberg, Norrtälje 1849, en snusdosa av silver tillverkad av Knut Gustaf Markström, Uppsala 1892, ett skrivställ av silver tillverkat av F. E. Hellsten, Uppsala 1868, en vas av överfångsglas signerad A. E. Boman, G. Welander Reijmyre 1913, en skål av majolika Gustafsberg 1884, en kryddsats av porslin Gustafsberg, tallrikar, krus och skål från Rörstrand, skålar, bunkar och vaser tillverkade på Uppsala-Ekeby, S:t Erik i Uppsala och Höganäs, en samling souvenirer från sekelskiftet, servisglas från jugendtiden, en glaskaraff av Simon Gate, Kosta, en järnkamin stämplad ULVA, en taklampa av koppar i jugendstil, ett exemplar av tidningen *Uppsala* nr 1, kakekuglsluckor från Ehrnvalds Smides- och Mekaniska verkstad, Uppsala, en kopparflaska stämplad »Skutskär».

VERKSAMHETEN I MUSEET

Under 1968 har nio utställningar visats på Uplandsmuseet, varav fyra i egen regi. I samband med utställningar eller som separata arrangemang har olika evenemang ordnats på museet. Antalet besökare på varje utställning kan inte beräknas exakt då besöksstatistiken gäller antalet besökare i hela museet.

13 jan.–28 jan.: »Schack», vandringsutställning från Jämtlands läns museum, Östersund. Utställningen invigdes av världsmästarinnan i schack Nona Gaprindashvili och besöktes av 1078 personer. Under utställningstiden ordnades i samarbete med Uppsala Allmänna Schacksällskap, Akademiska Schackklubben och Upplands Schackförbund följande evenemang:

17 jan.: Örjan Hammarberg, uppländsk distriktsmästare 1967–68, spelar simultan mot ett tjugotal mindre rutinerade spelare. Allmänheten inbjöds deltaga i denna simultanmatch.

20 jan.: »Kändisparti» mellan Ragnar Johansson och Björn Erik Höijer.

24 jan.: Internationale mästaren i schack, Erik Lundin, spelar simultan mot maximalt ett 30-tal tävlingsspelare.

27 jan.: Blindmatch. Ett antal UASS-spelare möter lika många ASK-are.

Ingen av spelarna ser vare sig bräde eller pjäser. Dragen överförs muntligt av en funktionär som flyttar pjäserna.

28 jan.: Match vid 15 bord mellan Solna och Uppsala.

3 febr.—18 febr.: »*Talande porträtt*», vandringsutställning från Nationalmuseum, vilken besöktes av 3 132 personer.

20 april—8 maj: »*Konstfoto av John Chang Mccurdy*». Utställningen besöktes av 1 177 personer.

16 mars—15 april: »*VMT visar lapptäcken*», en utställning av moderna textilier i skarvsöms teknik sydda av medlemmar i föreningen Västsvenska mönstertecknare. Utställningen kompletterades med en samling äldre textilier i skarvsöms teknik. Utställningen besöktes av 3 977 personer.

12 maj: Sekelskiftesmarknad på museets gård med försäljning, dansuppvisningar, fiskdamm, fotografering m. m. Kaffeservering i museets entréhall. Marknaden ordnades av Ungdomsringen och besöktes av 3 200 personer.

12 maj—3 juni: »*Ur samlarnas gömmor*», en utställning med föremål från medlemmarna i Samlarföreningen Nordstjärnans uppsalaavdelning inför Nordstjärnans riksförbunds årsmöte i Uppsala den 11—12 maj. Utställningen besöktes av 1 311 personer.

11 juni—3 nov.: »*Himmel och helvete i uppländska kyrkmålningar*», som ordnades inför Världskyrkomötet i Uppsala 1968. Utställningen invigdes av ärkebiskop Ruben Josefson och besöktes av 9 072 personer. I samband med utställningen arrangerades den 6 oktober en resa till Valö, Tensta och Ärentuna kyrkor, där kalkmålningarna presenterades av Svanhild Ferngren, Helena Harnesk och Cecilia Magnusson.

9 nov.—12 jan.: »*Modemodeller. Dockor med modedräkter 1806—1908 tillverkade av Maria Ringmar*». Utställningen besöktes av 9 325 personer.

17 nov.—8 dec.: »*Gamla ur och verktyg*», en utställning som arrangerades av Upplands urmakare- och optikerförening i samband med dess 60-årsjubileum. Den 19—20 nov. tog yrkeskonsulenten Arthur Johnsson emot allmänhetens klockor för bedömning. Utställningen besöktes av 5 930 personer.

17 nov.: »*Uppländsk folktradition*», söndagseftermiddag med folkdansuppvisning av Uppsala ungdomsring, folkmusik av Viksta-Lasse och Eric Sahlström samt korta föredrag om »*Folkligt dräktskick i Häverö sn*» och »*Uppländsk folkkonst*» av Bo Peterzon resp. Helena Harnesk. Folkkonstdagen ordnades i samarbete med Uppsala ungdomsring och besöktes av 390 personer.

24 nov.: Julmarknad i museets entréhall med försäljning av julbröd, antikviteter samt konsthantverk tillverkat i och omkring Uppsala. Vanja Brunzell visade kläder på mannekänger och i Takhallen serverades kaffe. Julmarknaden lockade 3 985 besökare.

7 dec.: »Med grävskopa och spade i kvarteret S:t Pers». Utställningen som pågår till 31 mars 1969 hade den 31 dec. besökts av 751 personer.

Tillfälliga och permanenta utställningar har av etnologistuderande vid Uppsala universitet och av museets tjänstemän visats för skolklasser och andra grupper.

Till julen restes på museigården en julstång enligt tradition från Västerlöfsta socken och i entréhallen dukades som vanligt ett julbord enligt beskrivning från Sko socken från 1800-talets mitt.

BESÖKSFREKVENNS

Upplandsmuseet har under 1968 besökts av 35 135 personer, vilka fördelar sig sålunda: enstaka betalande 13 310, gruppbesök 1 282 (35 grupper), skolklasser 8 186 (129 klasser), fri entré och visningar 12 357.

Biljettintäkter och visningsarvoden 19 653:60

Utgifter för biljettförsäljning, visningar, vakthållning 14 758:50

Netto 4 895:10

Inkomst på försäljning av kataloger, vykort, kaffeservering m. m. 880:—.

ARKIV OCH BIBLIOTEK

Enligt avtal med Upplands fornminnesförening och Stiftelsen Upplandsmuseet har Upplandsmuseet oinskränkt tillgång till fornminnesföreningens antikvariskt-topografiska arkiv och bibliotek. Stiftelsen Upplandsmuseet har under 1968 förvärvat viss speciallitteratur för kr. 181:62.